

Posudek oponenta diplomové práce

Autor: Bc. KAREL URBAN

Název: *František Hrubíš. Životní osud legionáře a podplukovníka československé armády*

Místo, rok, rozsah práce: Praha, odevzdáno na Katedře dějin a didaktiky dějepisu v červenci 2024, 83 stran textu, seznam pramenů a literatury, velmi rozsáhlé přílohy (zejména fotografie, ale i časová osa života F. Hrubíše a jeho vojenské kariéry, mapka, fotografie pramenů a jejich přepisy).

Vedoucí práce: Doc. PhDr. Petr KOURA, Ph.D.

Hodnotící kritéria

	splňuje	splňuje z větší části	splňuje z menší části	nesplňuje
Problematika a cíl práce jsou zformulovány a odpovídají zadání a názvu práce.			x	
Metody využitě autorem jsou adekvátní vzhledem k cíli práce a tématu.		x		
Autor se opírá o relevantní prameny a literaturu .		x		
Struktura práce je vyvážená a logická.		x		
Zpracování vykazuje rysy originality a vlastního přínosu .		x		
Práce je prosta gramatických a stylistických chyb .		x		
Práce je psána kultivovaným odborným jazykem za použití správné terminologie .		x		
Autor správně cituje .			x	
Autor nic podstatného neopomenul (obsah, úvod, závěr, seznam pramenů použité literatury, anotace v češtině a cizím jazyce, rozsah odpovídá zadání).		x		

Celkové hodnocení (slovně)

Ač nejsem zdaleka odborníkem na dějiny 20. století, oponenturu diplomové práce Bc. Karla Urbana jsem přijal, mj. proto, že jsem oponoval již kandidátovu práci bakalářskou a také jsem jej potkal v rámci bakalářského studia, Studenta a jeho výzkum tedy znám. K. Urban se svou prací vydal na dosti oblíbené pole moderních dějin, totiž dějiny vojenské; propojil přitom metodu orální historie a biografie a navíc využil i svého příbuzenství s osobou F. Hrubíše (přesněji je ale specifikuje až níže). Mohl přitom navázat právě na téma své práce bakalářské. Zdá se mi však, že výhodu znalosti tématu i osobní vazby k němu autor využil jen zčásti a že tato diplomová práce má ke „kompletní biografii“ ještě dosti daleko.

Formální a jazyková stránka: Jazyk práce je poměrně kultivovaný, byť i tady najdeme některé drobné prohřešky, jež bohužel obvykle provázejí studentské kvalifikační práce. Nejeví se mi úplně jako vhodné spojení *life fate* v abstraktu. Autor občas opakuje slova – *zaměřuje se* najdeme hned dvakrát ve druhé větě abstraktu; klíčová slova by měla být oddělena středníkem; na některých místech jsou v textu překlepy: *je zřídka* (místo „jen zřídka“) na s. 25).¹ Poznámkový aparát je zpracován vcelku dobře, každá poznámka by ale měla být zakončena tečkou. Zkráceně by měly být uvedeny odkazy na autorovu bakalářskou práci. Citace zdrojů by myslím měly být v diplomové práci důkladnější, někdy je autor dosti závislý na zdroji jediném.

Struktura: Autor by měl v první řadě naznačit, jakou metodu používá. Prameny charakterizuje dosti zběžně, vlastně zběžněji, než ve své bakalářské práci. Chybí úplně charakteristika dosavadního bádání k tématu. Přílohy jsou velice rozsáhlé, vlastně zaujímají stejný rozsah jako samotný text práce – je to ale funkční?

Po stránce obsahové je nutno si položit otázku, proč autor vlastně práci píše a jaký má téma širší přesah (být je nesporné, že uchovávat určité morální vzory patří též k úkolům historie, i to, že si osobnost, zaslouží být připomínána, se mi jeví jako poněkud chabé zdůvodnění). Úvod práce je poněkud povrchní. Oceňuji, že charakterizoval každodenní režim arcibiskupského gymnázia. Nechápu, proč je v práci dvakrát uveden poznámkový aparát, jednou pod textem a potom ještě jednou za obrazovou přílohou. Opakují se některé informace, např. o Hrubíšově narození. Myslím, že v práci tohoto typu není nutné vysvětlovat pojem Boží tělo (s. 20) či tonzura.

Po stránce **historického řemesla** musím poznamenat, že např. s. 12 a 13 diplomové práce jsou takřka totožné (až snad na jednu větu) se s. 14 a 15 práce bakalářské. V zásadě nemám problém s tím, když student navazuje na svou předchozí kvalifikační práci, ale určitě by měl text upravit a především zmínit, že už text v bakalářské práci jednou je. Prověřoval autor sekundární zdroje k Františku Hrubíšovi – otci? Prověřoval údaje Petra Andrlého? Proč není v samotném textu více vytěženo interview s Jarmilou Filipovou? Snad největším přínosem diplomové práce je bohatý obrazový materiál, není ale vždy jasné, podle jakého hlediska je řazen. Jde jen o jednu sbírku rodiny Hrubíšů, nebo je těch zdrojů a soukromých sbírek více?

Nedostatky: nejasnosti ohledně nošení kleriky studenty arcibiskupského semináře: tato informace by se jistě dala dohledat v literatuře, již je k odívání kněží i studentů teologie dosti (Michal Sklenář, Vojtěch Kotas atd.). Povrchní je spojování těchto zvyklostí s nástupem katolické moderny. Autor by měl obecně více interpretovat, podle možností více propojit charakteristiku gymnázia s jeho vlastním životem; proč se na s. 11 objevuje odkaz na Rakovec a ne na osobnosti? Autor mohl rozvinout odkazy na spolkový život, více rozebrány fotky. Myslím, že úplně nemá smysl vzpomínka na stařečka – Jana, který není hlavním aktérem této práce; vzpomínky na vzpomínky jsou vždy problematické. Někdy se výklad pohybuje na úrovni rodinných zkazek.

Otázky k obhajobě

Proč autor svou práci vlastně zpracoval a jaký má širší přesah?

V čem se autor posunul oproti své práci bakalářské, v čem se jeho diplomová práce liší? (Určité rozpaky vzbuzuje už velmi podobný název práce, v čem je tedy rozšířil?) Některé pasáže se očividně překrývají či jsou takřka totožné (aniž by vysloveně autor citoval), jak by to vysvětlil?

Bylo by možné více charakterizovat Hrubíšovy sourozence a hrdinovy vztahy k nim?

Bylo by možné sestavit rodokmen Hrubíšovy rodiny? (takto trochu nepřehledné)

Jak autor zpovídal svou vlastní matku – nějak řízeně?

Jak autor vnímá katolickou religiozitu rodiny, zřejmě dosti silnou (opakovane zmiňuje, že se nechávali členové rodiny sezdat v kostele, jedna ze sester Hrubíšových byla dokonce řeholnicí) – projevuje se tato hlubší religiozita i u samotného Hrubíše, v jeho životě a působení?

Jak by autor charakterizoval svoji metodu? Může být biografie někdy vůbec kompletní (jak autor píše v abstraktu?)

Opravdu Hrubíšovi pocházeli tak jednoznačně z Polska? Prověřoval to autor v pramenech?

Nakolik byla Hrubíšova rodina výjimečná?

Jak si autor vysvětluje, že se dochovala Hrubíšova korespondence, a nikoli jeho deník?

Věnoval se Hrubíšovi někdo kromě autora samotného?

Čím práce přispívá k historickému poznání? V čem lze Hrubíšův osud zobecnit?

¹ Podivná je formulace *byly užitečné hrbitovy* (s. 10); tamtéž: *díky pomoci mnoha žijícím členům rodiny; jako jediný ze sourozenců se dožil nejvyššího věku;* korespondence – není plurál (abstrakt); s. 25 – zmiňuje kapitoly z dějin moravské církve Libora Ondráčka – vůbec ale necituje stránku apod.

Jak by charakterizoval práci Andrlou, v čem se proti ní posunul?

Závěrečné shrnutí: Oceňuji autorovo zaujetí tématem a pokus o jeho kontextualizaci. Cenné jsou zejména obrazové přílohy. Práci doporučuji k obhajobě s výhradami a hodnocení nechávám otevřené, právě vzhledem k tomu, jak se bude kolega hájit. Problematicky vnímám zejména vztah této práce k již obhájené práci bakalářské a nejsem si zcela jist, zda práce splňuje všechna kritéria kladená na práci na diplomovou.

Datum: Chioggia, 28. srpna 2024

Podpis oponenta práce: PhDr. Jan Zdichynec, Ph.D.